

AMIGOE DI CURACAO

End Restaurant
fijnste Schotels
en Nette bediening

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiestee 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Voor een rustig zitje
naar
WEST END
Daktuin of Foyer

Roosevelt zet Nomura & Kurusu pin op de neus.

er bemoeit zich met Japan.
ers vluchten nog steeds bij Rostov.

SITUATIE IN JAPAN.

anese cabinet wijdde een lange
het bestuderen van de on-
ingen te Washington, terwijl
richten verspreide waarin
komen van de ABCD mo-
in de Stille Zuidzee bespro-
en Groot-Britannië ervan
wordt voorbereidingen te
Thailand te invaderen. Be-
Domei en de leidende
zeiden, dat Britse oor-
bereidingen langs de grens tus-
elka en Thailand worden
Van Manilla meldde Domei,
hoopen van de noodtoestand
delijk is.

chabetszitting werd gevolgd
conferentie tussen Premier
Hideki Tojo en Admiraal
Oikawa, oud-Minister van Ma-
ans lid van de opperste Oor-
Naar vernomen wordt zou de
van Buitenlandse Zaken Sji-
Togo zijn collega's de laatste
hebben getoond van Nomura
over de ontmoeting van gis-
Cordell Hull.

en, die nauw in verbinding
de Regering, gaven hun me-
kennen, dat elke crisis in de
ingen te Washington 3 of meer
worden uitgesteld, aange-
den, dat de Japanners
een opheldering te krijgen van
punten in de verklaring be-
de positie van de Verenigde

gelichte zijde gaf men te ken-
Japan tegenoverstellen zou
na een biezondere zitting tegen
der week, terwijl men alle
dingen voortzet tegen een
afbreking van de onderhan-
Men legde er de nadruk op,
Tokio-Regering de situatie in
nauwkeurig gadeslaet. De eis
energieke actie en het ge-
geweld, indien nodig „ten-
de vijandte invloeden in Oost-
te doen” werd tot uitdruk-
recht door Seigo Nakano, lei-
der van de nationalistische organisatie
en zeggman van de meest ex-
tremisten.

grote vergadering in de publie-
aya-hal toesprekende eiste Na-
van krachtiger politiek ten op-
van Washington.
tappen van de Japanse nieuws-
heten duidelijk de berichten
schillende delen van het Verre
uitkomen, als volgt:

„Verenigde Staten vesti-
bases in Oost-Indië”; Nichi
„Britse strijdkrachten hopen
Malakka op tegen Thailand”;
uit Singapore: „Britse oorlogs-
reidingen langs de grens tussen
en Thailand voltooid”; Do-
Bangkok: „De Japanse Amba-
Teiji Tubogami confereerde met
Premier Songgram”. (To-
2.12).

JAPANESE BESPREKINGEN TE WASHINGTON.

Japanse Gezanten pogen nog
de Regering van de Verenigde
ertoe te bewegen af te zien van
regering om Japans ambities in
Verre Oosten te erkennen en
hiertoe wederom een bezoek aan het
Department.

hadden een afspraak voor een
rekening met Onderstaatssecreta-
meez Welles. Ambassadeur Ki-
nomura Nomura zeide echter tot
malisten dat hij en de Speciale Ge-
Saburo Kurusu echter niet het
woord van hun Regering brachten
het document van Staatssecretaris
Hull, waarin de bases van de
Amerikaanse politiek in het
Verre Oosten werd vastgesteld. No-
zeide, dat dit nog steeds bestu-
deld wordt.

de Japanners legden er de na-
op, dat Japan gaarne de onder-
dingen wil voortzetten en een
open houden voor een regeling.
aan Kurusu gevraagd werd of
zijn mening was nog een kans te
antwoordde hij: „Ja, ik geef
gemakkelijk op” Nomura zei-

de: „Niemand wenst oorlog, door oor-
log bereikt men geen overeenkomst”.
(Washington, (P) 2.12).

ROOSEVELT STELT VRAGEN AAN JAPAN.

President Roosevelt maakte bekend,
dat de Regering der Verenigde Staten
aan Japan heeft gevraagd wat zijn be-
doelingen zijn in het versterken van zijn
strijdkrachten in Frans Indo-China.
Roosevelt gaf bij de persconferentie
duidelijk te kennen, dat een bevredi-
gend antwoord noodzakelijk is voor
een succesvolle beëindiging van de be-
sprekingen tussen de twee Regeringen,
welke tot doel hebben een vrede te ver-
zekeren in het gebied van de Stille
Oceaan.

Roosevelt zeide, dat op zijn speciaal
verzoek Onderstaatssecretaris Sumne:
Welles deze voorname vraag 's morn-
gens bij de conferentie met Kurusu ge-
steld heeft. De President gaf ook te
kennen, dat enige voortgang gemaakt
werd in de besprekingen met de Japan-
se Gezanten totdat vernomen werd dat
Japan zijn land-lucht- en vlootstrijd-
krachten, die in de Franse kolonie
gestationeerd zijn, versterkte.

Aan beide zijden van de Stille
Oceaan werd openlijk de vrees tot
uitdrukking gebracht dat deze maatre-
gel een inleiding was voor een aanval
op het naburige Thailand of de Bur-
maweg welke China's voornaamste
aanvoertroute is. De President zeide, dat
men spoedig een antwoord hoopt te
ontvangen op de vraag betreffende
Japans bedoelingen en toekomstige
plannen, doch dat geen tijdlimiet werd
gesteld voor een antwoord. (Wash-
ington, (P) 2.12).

COMMUNIQUE VAN DUITSE HOOFDKWARTIER.

Het communiqué van Führers
Hoofdkwartier luidt als volgt: „Aan
het gevechtsfront bij Moskou zijn de
Duitse troepen diep binnengedrongen
in het defensiesysteem van den vijand
op nieuwe punten. Buiten Leningrad
werden verschillende pogingen van
Sovjetstrijdkrachten om uit te breken
na voorbereiding van de artillerie af-
geslagen.

De luchtmacht plaatste bommentref-
fers op een vliegtuigfabriek nabij Ry-
binsk aan de Volga en viel vijandelijke
transportactiviteiten aan op het ijs van
het Ladogameer en ging voort de
spoorwegverbindingen naar het Oos-
ten van Tikvin uit te vernielen. Oor-

logsvliegtuigen bombardeerden in de
afgelopen nacht Leningrad en de Rus-
sische luchtbases in een sector aan het
Noordelijk front. In de wateren rond
Engeland bracht de luchtmacht een
vrachtschip van 2000 ton tot zinken.
Bovendien werden nog twee koop-
vaardijsschepen door bommen bescha-
digd. De luchtaanvallen van de afge-
lopen nacht waren gericht tegen de
havenfaciliteiten en bevoorradingsin-
dustrieën in het Westen van Engel-
land.

In Noord-Afrika was de strijd, die
vol wederwaardigheden was, ten
Zuid-Oosten van Tobruk gedurende
de laatste dagen gunstig voor de Duit-
se en Italiaanse strijdkrachten. Bij een
poging om een omsingelde strijdmacht
te bevrijden werd de vijand met zware
verliezen teruggeworpen. Vliegtui-
gen bombardeerden de Britse voor-
raadlinie naar het Sollumfront en ver-
oorzaakten ernstige schade aan de
transportfaciliteiten te Sidi Barani en
Mersa Matruh.

Volgens thans beschikbare berich-
ten werden meer dan 9000 gevangene-
ren, waaronder 3 Generaals, genomen
sedert de aanvang van de operaties.

Behalve talrijke stukken geschut
werden 814 Britse pantservoertuigen
veroverd of vernield en 127 Britse
vliegtuigen neergeschoten. De Britse
vloot leed belangrijke verliezen in No-
vember. Gezamenlijk brachten de
Duitse vloot- en luchtstrijdkrachten 1
vliegtuigmoederschip, 1 kruiser, 3 tor-
pedojagers, 4 motor-torpedoboten, 1
escorte-vaartuig en 1 patrouillevaart-
tuig tot zinken.

Bovendien werden 2 slagschepen, 2
torpedojagers, 7 motortorpedoboten
en 3 andere oorlogsschepen ernstig
beschadigd. In de strijd tegen de Britse
scheepvaart brachten de vloot- en
luchtmacht in November 48 vijandeli-
ke koopvaardijsschepen tot zinken
met een totale scheepsruimte van
231.867 bruto geregistreerde ton. 39
Scheepen werden ernstig beschadigd.
De vijand verloor bovendien aan
scheepsruimte door de mijnen, die in
verscheidene wateren gelegd wer-
den”. (Berlijn, (P) 2.12).

EUROPA'S LOT.

Gezaghebbende bronnen te Berlijn
deelden mede, dat Europa's lot nog niet
beslist is en dat vooral 3 factoren: „De
Bolsjewistische bedreiging”, „de Britse
blokkade” en de quaestie van „de
Noordamerikaanse interventie” tot de
onderwerpen behoorden, die bij de
ontmoeting tussen Goering en Pétain
besproken werden in bezet Frankrijk.
De zeggman weigerde verder commen-
taar te leveren met te zeggen, dat elke
verdere verklaring thans praematuur
zou zijn. (Berlijn, (P) 2.12).

Het nieuws van vandaag.

In een telegram uit Berlijn wordt
iets gezegd over hetgeen tussen
Henri Pétain en Hermann Goering
zou zijn besproken.

Punten: 1) de Bolsjewistische
bedreiging, 2) de Britse blok-
kade, 3) de interventie van de Ver-
enigde Staten. Behalve deze drie
punten werd niets bekend. De toekom-
st zal het mischiefs leren. In het
Algemeen Politiek Overzicht komt
deze conferentie van jl. Maandag
ook ter sprake, terwijl de lijnen ge-
trokken worden van het grote ver-
band hiervan met de quaestie van de
Noordafrikaanse koloniën van
Frankrijk, de strijd in Libye, het
Verre Oosten en het Westelijk half-
rond. In het Verre Oosten zijn in-
middels vijf Hitler-leiders in Shang-
hai doende om Japan tot vrede te
bewegen, niet om des vredes wille,
maar omdat dan de Japanse wape-
nen elders kunnen worden gebruikt.
Groot-Britannië heeft overigens ex-
port-vergunningen naar het Verre
Oosten verplicht gesteld. En bij de
voortgezette besprekingen tussen de
regering der V. S. en Nomura &
Kurusu kwam Roosevelt via Welles'
mond met een verrassing op de propen-
ten: eerst precies vertellen wat de
bedoelingen van Japan zijn in Frans
Indo China en als daar geen bevredi-
gend antwoord op gegeven wordt,
dan stoppen we met de conferenties.
Op dat antwoord wacht thans Roo-

sevelt en de gehele wereld.

In Libye zijn de Britse legers aan
het reorganiseren geslagen. Naar
men zegt, voor een krachtproef op
grote schaal. Bij Tobruk is de toe-
stand verward, en al hebben de
Duitsers de laatste dagen hier en
daar wat gewonnen, de algemene
toestand is zeker nog niet in hun
voordeel. Een hoge Duitse stafoffi-
cier werd gevangen genomen
(blz. 3).

In Italië is het niet meer pluis. Een
samenrotting werd ontdekt en 60
personen zouden al berecht zijn. De
President van het Hof heeft voorts
een moordaanslag op Mussolini ont-
huld. Bij Bologna heeft men pogin-
gen gedaan een spoorlijn op te
blazen. Zoals men weet is de bevol-
king van Noord Italië allesbehalve
fascistisch en moesten reeds lang
voor de oorlog zwartemden uit het
dociële Zuiden in Milaan en omstre-
ken de boel in toom houden. Bologna
is altijd een bekend oord geweest,
ten eerste omdat de spaghettidier
heerlijker wordt dan waar ter we-
reld ook, ten tweede om de univer-
siteit, ten derde om de vrijheidslust
der burgers, die van geen dictatuur
wildten weten.

Op Curaçao werd de basis gelegd
voor de instelling van een Handels-
register, er werd een persconferen-
tie belegd over de invoerquota,
waarvan op blz. 2 het verslag staat.

NIEUW SUCCES VOOR DE BRITSE VLOOT.

De Britse Admiraliteit maakte be-
kend, dat 1 vijandelijke torpedojager
en 2 voorraadschepen uit een convooi
in de Middellandse Zee tot zinken zijn
gebracht. Het communiqué zeide:
„Nieuwe ernstige verliezen zijn door
Zijne Majesteitsschepen toegebracht
aan de voorraden, die de vijand poogt
te verscheppen over het centrale deel
der Middellandse Zee naar zijn geha-
vende legers in Libye. Gisterenmorgen
ving een bovenwater-strijdmacht onder
commando van Kapitein W. G. Agnew
op Z. Ms „Aurora” het Italiaanse voor-
raadschip „Adriatico” van 1976 ton
op dat geladen was met artillerie en
ammunitie. Dit schip werd met kanon-
vuur tot zinken gebracht. Enkele schip-
breukelingen werden opgepikt. Kort
daarna ving Kapitein Agnews strijd-
macht de tanker „Mantovani” op van
6500 ton, dat vergezeld werd door een
grote torpedojager van 1628 ton, de
„Alvise da Mosto”. Deze schepen wer-
den ogenblikkelijk aangevallen. De
torpedojager „Alvise da Mosto” werd
opgeblazen en de tanker, welke onge-
veer 10.000 ton petroleum, benzine en
andere oliën vervoerde, werd tot zin-
ken gebracht.

Enkele schipbreukelingen werden
opgepikt. Onze strijdkrachten leden
geen verliezen aan manschappen of
schade.” (Londen, (P) 2.12).

Gezaghebbende bronnen delen mede,
de „Alvise da Mosto” de 35ste Italiaan-
se torpedojager is, die definitief of
waarschijnlijk vernietigd is, zodat de
Italianen nog precies 36 torpedojagers
over hebben. (Londen, (P) 2.12).

BRITSE SCHEPEN LANGS CHINESE KUST NAAR HONGKONG GEROEPEN.

Volgens ingelichte bronnen heeft de
Britse Admiraliteit aan alle Britse
schepen, die de vaart langs de Chinese
kust onderhouden, opdracht gegeven
ogenblikkelijk koers te zetten naar de
Britse haven Hongkong. Naar vermeld
raakt de opdracht alle schepen van 4
Britse maatschappijen, die reeds tien-
tallen jaren het verkeer onderhouden
tussen zulke Chinese havens als Tient-
sin, Tsingao, Shanghai, Chefoo, Amoy.
Doordat Noordamerikaanse schepen
de haven waarschijnlijk ook niet meer
zullen aandoen is Shanghai hierdoor
feitelijk geïsoleerd van de zeeverbindingen.
De Nederlandse Java-China
Japan lijn heeft de afvaarten reeds af-
gelast. Slechts ongeregelde afvaar-
ten met Franse schepen naar het Zuid-
en met Japanse schepen naar het
Noorden voorzien in het vervoer.
(Shanghai, (P) 2.12).

EXPORT-VERGUNNINGEN VOOR LADINGEN NAAR VERRE OOSTEN VEREIST.

De Britse Regering maakte bekend,
dat met ingang van morgen export-
vergunningen nodig zijn voor alle ver-
schepingen van Britse goederen naar
het Verre Oosten.” (Londen, (P)
2.12).

DEENSE AMBASSADEUR BREEKT RELATIES MET ZIJN REGERING AF.

De Deense Legatie maakte bekend,
dat de Ambassadeur Reventlow de re-
laties met zijn eigen Regering heeft af-
gebroken in verband met Denemar-
kens ondertekening van het anti-
Komintern Pact. Volgens de bekend-
making heeft Reventlow aan het Deen-
se Ministerie van Buitenlandse Zaken
geschreven, dat hij niet langer orders
aanneemt en zich „vrij tot handelen”
acht (Londen, (P) 2.12).

FRANSE AUTORITEITEN EN SOLDATEN IN AFRIKA GEWAARSCHUWD.

De onder toezicht van Vichy staan-
de radio van Algiers zeide, dat de
Franse officieren, soldaten en burgelij-
ke autoriteiten, die vroeger onder Ge-
neraal Weygand in Noord-Afrika
stonden, gewaarschuwd zijn, dat de
meest ernstige straffen hen wachten,
die gesnapt worden bij pogingen om
te deserteren naar vijandelijk gebied.
De radio zeide: „Geen enkele Frans-
man moet zich door politieke of militai-
re veranderingen ertoe laten leiden om
hoogverraad te plegen.” (New York,
(P) 2.12).

V - West - End -

Woensdag 3 December
om 7 n.m.

VICTOR McLAGLEN, PEGGY MORAN, JACKIE COOPER

in
„THE BIG GUY”.

f. 1.— f. 0.50. f. 0.25. — Kinderen geen toegang.

— Om 9 n.m. —

De droeve werkelijkheid van het huidige leven in Nazi-Duitsland
geeft Metro Goldwyn Mayer U in deze aangrijpende novelle
waarop deze film is gebaseerd.

„THE MORTAL STORM”

MARGARET JAMES ROBERT FRANK ROBERT
SULLAVAN STEWART YOUNG MORGAN STACK

Stel U in de plaats van hem, die schuldeloos vernederd — vertrappt
wordt en — zelf onmachtig — niemand heeft om voor hem op te komen !!!
Waar blijft de mensch? — Wat onderscheidt hem van een dier??

Tevens 2 shorts in Technicolor: „ANCIENT EGYPT” en „DE
LONGEN VAN LONDEN” (THE GREEN GIRDLE) gesproken
in Nederlandsch.

f. 1.— f. 0.50. f. 0.25 — Kinderen geen toegang.

Donderdag: 7 n.m. „I LOVE YOU AGAIN” met Myrna Loy en
William Powell. 9.15 n.m. „STRIKE UP THE BAND” met Mickey
Rooney — Judy Garland — Paul Whiteman en zijn orkest en June
Preisser.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Niettegenstaande de geruchten, dat
de relaties tussen Berlijn en Vichy
enigszins koeler zouden zijn geworden
en vooreerst de ontmoeting van Pétain
met een „hoog Duitse personage” niet
meer zou plaats hebben, is tenslotte ge-
bleken, dat Vichy zich wel degelijk on-
derworpen heeft aan de Duitse eisen.

De marionetten-regering te Vichy
schijnt zelfs zo erg onder de plak te
zitten van den spullenbaas Hitler, dat
marionet Pétain en marionet Darlan
niet eens wisten welke hun bestemming
was toen ze op de trein stapten.

Even kalm als ze gingen, zo kalm
kwamen de heren weer terug. Van de
besprekingen, die te Saint Florentin
Versigny in het Yonne Departement
plaats hadden, werd zo goed als niets
bekend. Het hoge Duitse personage
bleek Hermann Goering te zijn. Rijs
Veldmaarschalk en Hoofd van de
Duitse Luchtmacht, die klaarblijke-
lijk wel tijd kon vinden voor zo een
tripje naar Frankrijk, terwijl zijn
Hoofdkwartier het ook wel zonder hem
kon stellen.

Het doet overigens wel vreemd aan,
dat een man als Goering, die nooit in
de politiek heeft uitgeblonken en voor
zover wij weten nooit politieke bespre-
kingen met vreemde staatshoofden
heeft gevoerd, dit zaakje met de Fran-
sen in orde moest brengen. Men zou er
wel uit kunnen afleiden, dat de bespre-
kingen niet zozeer een politiek karakter
droegen dan wel een militair karakter.
Jean François Darlan, de man, die
aan het hoofd staat van alle militaire
diensten van Frankrijk, was immers
ook aanwezig.

De ontmoeting kan dus niet vee-
goeds voorspellen. De vraag is hoofd-
zakelijk welke concessies Frankrijk
weer heeft afgestaan en hoever men de
wapenstilstands-overeenkomst weer
heeft overschreden.

Nu er een verwoede slag in Libye
woedt, is Duitsland uiterst geïnteres-
seerd in Frans Noord-Afrika en als
de nazies kans zien om ergens munt uit
te slaan dan zullen zij die zeker niet
laten voorbijgaan.

De Duitse strategie heeft op het
ogenblik enkele tegenslagen te boeken.
De grote nijptang, waarvan de tele-
grammen zo graag spreken, kan maar
geen vat krijgen op het Midden-Oos-
ten. In Libye zijn de Britten in het of-
fensief en dringen zij een arm van de
reusachtige nijptang terug, terwijl de
Russen de druk op het Midden-Oosten
verder verlichten door bij Rostov de
andere arm van de nijptang terug te
duwen, die door de Caucasus wilde
heendringen.

Intussen hebben we in de afgelopen
dagen weer een nieuw bewijs gehad,
dat politiek berust op militaire macht.
Hoewel indirect, hangt de toestand
in Libye en het Verre Oosten af van
de Europese strijd en hangt de houding
van Vichy-Frankrijk af van de mili-
taire maatregelen van de Verenigde
Staten op het Westelijk halfrond.

In Libye heeft Groot Britannië toch
een tweede front gevonden om de Rus-
sen te helpen, waarom het Britse volk
zo lang geroepen heeft.

In het Verre Oosten is Japan nog
niet tot een actie overgegaan, hoewel
men een voldoende duidelijk antwoord
heeft ontvangen van de Verenigde
Staten. Klaarblijkelijk wachten de Ja-
panners af hoe de strijd in Rusland en
Libye verloopt en proberen zij tijd te
winnen door maar weer aan hun Ge-
zanten op te dragen de besprekingen
te Washington voort te zetten. Nomu-
ra en Kurusu draven dus maar weer
om beurten naar het State Department
en het Witte Huis, echter niet om toe
te geven aan de Noordamerikaanse
eisen. Zelfs is er nog geen antwoord
binnen op de nota van Cordell Hull,
die nog in Tokio wordt „bestudeerd”.
Een teken, dat de Japanners tot weife-
len zijn gekomen, gezien de voorberei-
dingen, die de ABCD-mogendheden al-
lerwegen treffen, is het bericht, dat in
Japan weer de stemmen van extremis-
ten gehoord worden, die aandringen
op een krachtige houding.

Op het Westelijk halfrond gingen de
Verenigde Staten er toe over troepen
naar Suriname te zenden, terwijl ver-
schillende Amerikaanse bladen sugge-
reerden, dat de Verenigde Staten
Frans Guyana en de Franse eilanden
in West Indië zouden nemen. Vichy
moet dus wel angstig geweest zijn, dat
men zijn koloniën zou verliezen en
poogde nog te ontkomen aan de ont-
moeting met dat „hoge Duitse persona-
ge”.

De Duitse druk was echter te zwaar
en Vichy zwichtte, koloniën of geen
koloniën. De Duitse meester had be-
slist, dat Noord-Afrika op het ogenblik
belangrijker was. Amerika was voor-
lopig toch voor hem verloren. Op het
ogenblik had men reeds de handen vol
met de Russen en Britten en moest
men maar zien te redden, wat er te
redden viel. En als een zoete troost
lieten de nazies op een geslepen wijze
doorschermen, dat de verloren Franse
koloniën in Afrika nog zouden kunnen
worden teruggewonnen.

Vichy was door de Verenigde Sta-
ten gewaarschuwd. Vichy ging met de
Duitsers mee. Vichy moet dus de ge-
volgen afwachten.....

DANKBETUIGING.

Langs deze weg betuigen wij
onze hartelijke dank aan alle
vrienden en bekenden voor de
vele blijken van belangstelling
gedurende de ziekte, bij het
overlijden en begrafenissen van
onzen innig-geliefden echtge-
noot en behuwd vader.

SIMSON GREWEL

Rofina Grewel.
1743 Willem Schotborgh.

DE INVOERQUOTA

„Curaçao behoeft slechts 7 % te bezuinigen over de gehele linie genomen“, zegt Dr. Frederik Rutgers tot verbaasde journalisten.

Maar ook: „Nog heel wat plooiën moeten worden glad gestreken.“

„Daar de toestand der financiën inzake de dollars hier ernstig zorg baarde, heeft de Minister mij in September jl. naar Curaçao gezonden teneinde de stand van zaken te bestuderen en de nodige maatregelen te treffen“, aldus begon Dr. Frederik L. Rutgers, gistermiddag ter persconferentie die op zijn uitnodiging gehouden werd met de plaatselijke pers en de invoerquota betrof.

„Er werden hier in Curaçao meer uitgaven in dollars gedaan, dan er inkomsten tegenover stonden, zelfs medegerekend het bedrag door Engeland maandelijks in dollars omgezet“, aldus Dr. Rutgers. „Natuurlijk zou dit op den duur spaak lopen en daarom moesten de nodige maatregelen worden getroffen. Anders zouden er op zekere dag geen dollars meer aanwezig zijn.“

Dit was dus de aanleiding tot het beaamde R-formulier, dat alle importeurs van Curaçao jl. Maandagmorgen ontvingen en waarover in een minimum van tijd een paniek in de stad uitbrak, die zo hoog liep, dat verschillende zaken al besloten om de boel maar te sluiten. Bij een onderzoek onder het publiek, gisteren door ons na de persconferentie ingesteld, bleek, dat een groot gedeelte van het gewone publiek niet eens weet waar het over gaat. In het kort dan komt het hierop neer, dat alle importeurs hun bedrag in dollars, dat zij regelmatig voor hun zaken gebruiken, zagen ingekort en vastgesteld tot een bepaald maximum, dat vaak slechts een fractie was van wat zij in gewone omstandigheden gebruikten. Daarentegen bleef de hoeveelheid ponden sterling, die zij wilden gebruiken voorschans onbeperkt.

In de loop van 1941 waren door Gouverneur Gielliam J. J. Wouters reeds de nodige maatregelen getroffen om het dollar-budget in evenwicht te houden. Zo werd het reizen o.a. beperkt. Al die maatregelen waren evenwel nog niet voldoende en indien dit zo ware voortgegaan, zou Curaçao op den duur zonder dollars zijn komen te zitten, een onoverkomelijke ramp.

Er moest dus op de volkshuishouding worden bezuinigd en Dr. Rutgers was de man, die dit had uit te voeren, een ondankebaar karwei, want nu men zijn dollars gecontingenteerd ziet wordt dat door de betrokkenen — volkomen ten onrechte — verhaald op de persoon van Dr. Rutgers, die daar natuurlijk helemaal niets mede te maken heeft.

Het R-formulier is verdeeld in 20 groepen, waarvan de groepen 13 t/m 19 nog vacant zijn en de andere o.a. omvatten levensmiddelen, manufacturen, luxe artikelen e.d. Elke importeur krijgt nu voor een bepaalde groep een bepaald bedrag aan dollars toegewezen, waarover hij mag beschikken in een verloop van 3 maanden. Een ander met terugwerkende kracht over het gehele 4e kwartaal 1941.

Dr. Rutgers zette also uitte, dat men zorg had gedragen, dat er bezuinigd werd zonder dat de belangen van de export werden geschaad. Hier toe waren de 20 groepen in 2 afdelingen ondergebracht. De eerste afdeling betrof dan de consumptie voor het binnenland, de tweede de inkoop ten behoeve van de export.

Op inkoop ten behoeve van export wordt helemaal niets ingekort.

Deze tweede afdeling valt samen met groep 20 van het R-formulier en om met dit laatste te beginnen verheide Dr. Rutgers, dat hierop niets was inge-

kort, m.a.w. dat de toestand daarin gebleven is, zoals hij was. Deze groep is rekbaar, is voor uitbreiding vatbaar. Als iemand bewijzen kan, dat hij in de loop van het kwartaal meer geëxporteerd heeft, kan daarin voorzien worden. Grondbeginsel is steeds, dat wat in dollars gekocht wordt, ook in dollars verkocht wordt, hetgeen te begrijpen is, daar anders natuurlijk de voorraad dollars zou slinken. De exporthandel heeft dus niets geleden.

Op eerste levensmiddelen en manufacturen werd ook niets bezuinigd.

De bezuiniging die dodelijk nodig was om het budget in evenwicht te houden, viel dus op de binnenlandse consumptie. In totaal, aldus Dr. Rutgers tot de verbaasde journalisten die in de stad wel andere indrukken hadden opgedaan, is de bezuiniging over de gehele linie niet meer dan 7 %. Dit klinkt misschien vreemd, maar Dr. Rutgers verzekerde met nadruk, dat het totaal bedrag, dat voor het 4e kwartaal 1941 is vastgesteld voor de invoer van in dollars betaalde goederen, slechts 7% lager is dan de corresponderende bedragen in de eerste drie kwartalen van dit zelfde jaar.

Men is er van uit gegaan om op de eerste levensmiddelen niets te bezuinigen. Dit is dus groep 1 van het R-formulier. Evenmin werd bezuinigd op de noodzakelijke manufacturen, huishoudelijke artikelen e.d. Als gevolg hiervan moest natuurlijk op de goederen, die buiten deze categorieën vallen, iets meer dan 7% worden bezuinigd. Inderdaad is dit het geval.

Op tabak, drank en luxe artikelen die in dollars betaald worden moet heel sterk worden bezuinigd, maar inkoop in pondenland blijft onbeperkt.

Groep 3 (bier, whisky, likeuren, wijn, tabakswaaren e.d.) werd het zwaarst getroffen van alle groepen. Ook zeer zwaar, doch iets minder groep 9 (luxe duurzame artikelen, zoals fototoestellen, auto's, radio's, piano's, muziekinstrumenten e.d.). Doch ook ten aanzien van deze groepen geldt, dat men van deze zaken zoveel men wil betrekken mag uit pondenland.

Op Trinidad bijvoorbeeld, aldus Dr. Rutgers, kan men bijna uitsluitend Engelse merken sigaretten krijgen, de handelaars in die zaken zullen zich dus meer op pondenland moeten toelagen. Californisch fruit, aldus Dr. Rutgers steeds, is een volkomen luxe, daar men de nodige vitaminen ook in vruchten uit de pondenland kan krijgen. Later zette Dr. Rutgers op een vraag van een der aanwezigen uitte, dat de bananen in Jamaica bijvoorbeeld naar zee verhuizen, omdat er geen uitvoermogelijkheid voor is.

Er is een overeenkomst tussen Engeland en Nederland, die beide landen verplicht om tegen betaling in ponden te leveren. En wij hebben ponden beschikbaar zoveel men maar wil. Behalve natuurlijk voor wat betreft dingen, die direct voor de oorlogvoering nodig zijn (metalen e.d.).

Toen een der aanwezigen vroeg, waar men met ponden kan kopen buiten Engeland, noemde Dr. Rutgers o.a. Jamaica, Trinidad, Australië. Niet in Canada, want dat is een dollar-land. Hoe men zich voorstelt goederen bijvoorbeeld uit Australië te betrekken, bleef een open vraag.

Dr. Rutgers voorzag een wedloop

van de Curaçaose importeurs om met in ponden betaalde goederen de markt te veroveren. Voor wat de whisky betreft, vertelde Dr. Rutgers, dat thans reeds 20% hiervan uit Engeland komt.

Vereenvoudiging in de administratie.

Voor wat de administratieve kant van de quaestie betreft, zette Rutgers uitte, dat hierin een vereenvoudiging was gekomen. Tot nu toe moest men apart naar de bank en de douane, maar thans wordt een formulier ingevoerd, dat gewoon doorgeslagen kan worden, zodat het origineel naar de bank gaat en de doorslag naar de douane.

Onze vrijheidsstrijd wordt met dollars gewonnen, daarom bezuinigen noodzaak.

Het doel van alles, aldus Dr. Rutgers, in zijn inderdaad glashelder betoog, was om dollars te sparen. Curaçao moest toch al geholpen worden en zowel Engeland als de Nederlandse regering hebben alle dollars nodig voor de oorlogvoering. Momenteel beschikt Curaçao over een half miljoen dollars per maand. Het ligt niet in de bedoeling dit bedrag te verminderen. De handel naar buiten is geheel intact gelaten, de gehele volkshuishouding gaat slechts 7% omlaag en de besparing werd alleen gelegd op misbare artikelen.

Quota zijn gebaseerd op door de importeurs verstrekte gegevens.

Dr. Rutgers gaf zelf toe, dat zijn werk een ondankbare taak was, omdat het publiek de portee van de zaak niet begrijpt. Bij de vaststelling van de quota is men afgegaan op de door de importeurs indertijd zelf ondertekende opgaven. Als die onjuist waren, ligt de schuld bij de mensen, die hun handtekening zetten.

Doch uit verschillende gegevens was Dr. Rutgers gebleken, dat er in dit opzicht practisch geen feilen waren. Als basis had Dr. Rutgers 2 bronnen benut. Ten eerste de statistiek van de eerste 9 maanden van 1941. Bij vroegere contingenteringen had men steeds enkele jaren in aanmerking genomen, doch door het uitbreken des oorlogs eerst in September 1939, later nog gecompliceerd in Mei 1940, was het beter geweest de 9 voorafgaande maanden te nemen. Uit deze statistiek had men de zg. f.o.b.-cijfers [free on board, d.w.z. de prijs inclusief alle kosten van vervoer enz. tot in de boot] van het land van afschepping. Ten tweede had men de cijfers van de deviezencontrole

BOYS OF THE CITY

is dé film van de East Side Kids, een film, welke dus gespeeld wordt door de „hardste“ jongens, die ooit een voet in een Hollywoodsche studio hebben gezet. Hun kamerad Knuckles wordt beschuldigd van een moord en ten einde Knuckles' onschuld aan te toonen, moeten zij zich meester maken van een der gevaarlijkste „killers“ waarmee ooit de Amerikaanse politie te maken had. Onder de jongens bevinden zich twee populaire „Dead Enders“, te weten Bobby Jordan en Leo Gorcey.

De East Side Kids moeten zich uit de voeten maken ten einde te ontkomen aan een gerechtelijke vervolging wegens wangedrag, zij besluiten zich te begeven naar het zomer verblijf van den rijken Algy Wilke in de Adirondacks. Een aanrijding noodzaakt hun voor één nacht te vertoeven in het landhuis van rechter Parker. In dit landhuis geschieden sensationele dingen: Louise, een meisje, dat alles in het werk stelt om zich aan de greep van een misdadigersbende te onttrekken, verdwijnt via een paneel in een onderaardschen gang, terwijl orgelspel, dat niet van deze aarde schijnt te komen, zich laat hooren. En terwijl zich deze tragedie afspeelt, wordt Parker gevonden... gewurgd door een wrekende hand... Maar het zijn de East Side Kids, die alles op alles zetten ten einde den moordenaar te ontdekken en Louise uit de handen te redden van de machten, die zich in Parker's landhuis genesteld hebben. Zij slagen daarin, maar niet dan nadat zij een nacht hebben meegemaakt, dat zelfs den stoutmoedigsten Kid bange uren bezorgt.

BOYS OF THE CITY zal Hedenavond in CINELANDIA vertoond worden om 9.15. 1744

gebruikt, waardoor men de c.i.f.-waarden had, [c.i.f. = cost, insurance, freight, dus inclusief vracht en verzekering].

Voorraadvorming door kapitaalcrachtige importeurs wordt gecorrigeerd.

Gedurende de eerste 9 maanden van 1941 hebben sommigen meer ingeslagen. Voorraadvorming had plaats, daarin verscheppingsmoeilijkheden vreesde alsook bang was, dat de V.S. misschien zouden stoppen met leveranties. Door een terugwerkende kracht over het gehele 4e kwartaal in te stellen, worden eventueel overgrote inkoop van de laatste twee maanden gecorrigeerd. De minder kapitaalcrachtige wordt dus beschermd. Grote inkoop hadden vooral plaats gevonden voor wat betreft bouwmaterialen. Hierin lopen momenteel grote bestellingen. Overal is men begonnen geld te beleggen in huizenbouw, helaas niet — aldus Dr. Rutgers — in volkswoningbouw, maar in luxe huizenbouw. Groep 11 heeft hiermede vooral te maken en zodoende is ook groep 11 enigszins sterker aangetast.

Gouverneur greep in, toen de nood drong.

Spoedshalve werd op bevel van Z.E. den Gouverneur formulier R verzonden. Het Bestuur kan uiteraard over gegevens beschikken, die doen zien, dat bepaalde maatregelen nodig zijn. Het ligt evenwel in de bedoeling, dat het volgende kwartaal de deviezencommissie de zaak zal verzorgen.

Grossier tegenover detailverkoop.

Hier en daar moeten nog heel wat plooiën worden glad gestreken gaf Dr. Rutgers toe. Klachten zijn bijvoorbeeld binnen gekomen, dat grossiers zelf hun waren zullen gaan verkopen, zodat de detailverkoopers niets meer te doen zou hebben. Op het R-formulier staat evenwel duidelijk aangegeven, dat de vergunning onder bepaalde voorwaarden verleend en in zulke gevallen zal als voorwaarde gesteld worden, dat de distributie aan kleinere handelaars percentsgewijze op dezelfde voet moet voortgaan als tot nu toe.

Allerlei quaesties.

Voor wat auto's betreft, de Amerikaanse regering had de productie van automobielen reeds op 50% van het vorig jaar gezet. Dus al ware er hier niets gedaan, zou men binnen korte tijd toch gemerkt hebben, dat het kopen van nieuwe auto's niet zo gemakkelijk meer ging.

Voor wat de bioscopen betreft, Dr. Rutgers zal nog deze week een bespreking hebben met de bioscoop-directies hier ter stede teneinde een regeling te treffen.

Kleine bedragen, die particulieren telkens aanvragen voor aankoop van wat boeken, abonnementen op tijdschriften e.d., zullen gewoon verstrekt blijven worden. Voor al deze kleine particuliere aankopen (bedragen tot enkele tientallen dollars) is een gezamenlijk quotum vastgesteld, dat echter zodanig is, dat men vermoedelijk nimmer hinder zal ondervinden.

Geruchten en fluijstercampagne ondermijnen de kracht onzes volks.

Dr. Rutgers had verschillende geruchten vernomen. Vele van deze geruchten waren onjuist. Ter conferentie werd een voorbeeld gegeven, dat bij onderzoek bleek foutief te zijn. Zo zijn er meer foutieve denkbeelden. De vrees van enkelen, dat de zaken dicht mogen, is ongegrond. Zeker, een veer zullen wij allen moeten laten, aldus Dr. Rutgers, maar wat wij ons moeten onthouden, haalt nog niet bij wat in Europa geschiedt. Als men klachten heeft, kan men die indienen en die zullen alle worden onderzocht, maar laten wij niet gaan meedoen aan die fluijstercampagne, die een aantasting is van het gezag der overheid en die onze volkskracht ondermijnt.

Wat tenslotte de in „Dagblad Amigoe di Curaçao“ van gisteren vermelde klacht betrof, dat deze persconferentie niet eerder was bijeengeroepen, wist Dr. Rutgers te verzekeren, dat hij de medewerking van de pers op hoge prijs stelde om het publiek voor te lichten en te kalmeren. Hij zou dan ook zeker eerder een conferentie hebben bijeengeroepen, ware het niet, dat door de amendementen in de Staten verschillende redactiewijzigingen waren nodig geweest, die hem de handen zo vol hadden gegeven, dat er voor een conferentie geen tijd was overgebleven. Op de vraag waarom dit laatste dan niet, per circulaire aan de verschillende Redacties was medegedeeld, die dan vast voorlopig het publiek hadden kunnen voorlichten en kunnen verwijzen naar een persconferentie van later, antwoordde Dr. Rutgers, dat dit hem werkelijk door het hoofd gegaan was. Al met al, is deze persconferentie een bewijs geworden van de zorgen, waarmee het Bestuur ons omringt en ook al zijn inderdaad enkelen onzer heftig getroffen, laten wij niet overhaast wanhoopsbesluiten nemen en de boel erbij neergooien, maar dan eerst eens met de bevoegde instanties gaan praten. Zoals reeds gisteren werd medegedeeld, zal de commissie na het vertrek van Dr. Frederik L. Rutgers

CINELANDIA

HEDEN, Woensdag, 6.30 BLOED EN ZAND

Entree : 1.50 — 0.90 — 0.35. Geen kinderen.

HEDEN Woensdag om 9.15

BOYS OF THE CITY.

DE EAST-SIDE-KIDS komen, ten einde straf te ontgaan wangedrag, in een landhuis terecht, waar onder de zonderlingste omstandigheden een misdaad wordt begaan. Eerst na het beleven van waardige avonturen slagen de EAST-SIDE KIDS — en in hen zullen vroegere DEAD-END-KIDS HERKENNEN — erin, om den schuldige te ontdekken. EEN THRILLER, DIE BIJZONDER GOED SLAAGDE.

Entree : 100 — 50 — 25. Geen kinderen.

ENGANCHE ENGANCHE ENGANCHE

Donderdag 9.15 MOON OVER MIAMI

Entree : 100—50—25 (twee plaatsen, een prijs) Geen kinderen.

HEDEN, WOENSDAG, GEEN FILMVOORSTELLING

DONDERDAG, 7.15, de uitmuntende film

Tuchtschoo (REFORMATORY)

Zijn de jongens, die thans achter tralies zitten, de „killers“, die morgen kanonnen afvuren?

Jack Holt, Bobby Jordan en Frankie Darro geven in een zeer sterke film hierop antwoord.

Entree : 1.00—50—25. Kinderen toegelaten.

DONDERDAG OM 9.15

BLOED en ZAND

TYRONE POWER, LINDA DARNELL, RITA HAYWORTH in de film, waarvan het succes voor zich zelf spreekt.

Gezien het bijzondere karakter van Bloed en Zand heeft 20th Century Fox de volgende toegangsprijzen vastgesteld : 1.50—0.90—0.35. 1746 Geen kinderen.

(die eigenlijk plantkundige van huis uit is en oud-directeur van een grote kwekerij bij Moerheim, Dedemsvaart; hij is evenwel reeds 12 jaren in regeringsdienst en voert in opdracht der regering op allerlei plaatsen verschillende opdrachten uit, waarna hij weer vertrekt) naar New York, waar hij ook weer een door de regering opgedragen karwei gaat opknappen, bestaan uit de heren: G. C. C. J., de Beaufort, voorzitter, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, ondervoorzitter; J. H. van Boven, Ir. J. F. Grootte, A. G. Statius Muller, leden. Tot secretaris van deze commissie werd benoemd S. Aldewereld.

NEDERLAND.

DE NIEUWE MINISTERS.

Minister Hubertus van Mook blijft in verband met de situatie in de Stille Oceaan voorlopig nog twee weken in Indië. Het is niet geheel zeker of dit uitsluit niet nog wat verlengd zal worden. Minister Piet Kerstens vertrekt aanstaande Maandag, 8 December, alleen van Batavia naar Londen.

[De Gouvernementspersdienst heeft telegrafisch te Batavia geïnformeerd of Minister Kerstens, nu hij alleen reist, toch naar Curaçao zal komen. Het antwoord op deze vraag is nog niet binnengekomen] Batavia, G.P.D. 3.12).

DE PUNTJES OP DE I.

Het invloedrijke dagblad „New York Sun“ had gisteren een hoofdartikel, waarin gezegd wordt, dat „het Nederlandse sentiment in Suriname terecht wordt gekrenkt door het ondoordacht gebruik van het woord „bezetting“, de Nederlanders hebben groot gelijk, wanneer zij zich daardoor gekrenkt gevoelen. Ons State Department heeft op zeer nauwkeurige wijze trachten duidelijk te maken, dat van een bezetting van Suriname door de Verenigde Staten geen sprake is en dat die ook voor de toekomst allerminst in de bedoeling ligt. Er is alleen militaire samenwerking betreffende de bewaking der bauxietmijnen. Er is in de V.S. geen wel geïnformeerd burger, die niet weet, dat dit, en dit alleen het geval is. De V.S. hebben te veel eerbied voor Nederland en zijn grote Koningin dan dat van enige „bezetting“ sprake zou kunnen zijn“ (New York, G.P.D. 3.12)

OVERSTE SAS OVER DE OPLEIDING IN CANADA.

Overste Gerrit J. Sas heeft over station WRUL (Radio Boston) een radio-toespraak gehouden. Overste Sas, die commandant is van de Nederlandse troepen in Canada, vertelde in de eerste plaats een en ander omtrent de opleiding der Nederlandse vrijwilligers in Canada. Daar onze eigen Nederlandse uniform in het buitenland niet te vervaardigen is, zijn onze troepen gekleed in de Engelse uniform met als enig herkenningsteken een oranje embleem, bestaande uit een klimmende leeuw en het woord „Nederland“.

Van de Canadese Regering werd de beschikking verkregen over een zeer goed ingerichte kazerne te Stratford, een stadje in het Zuidelijk deel van

Ontario. Deze kazerne, later de „ses Julianakazerne“ genoemd, plaats aan enkele honderden schappen. Nadat de vrijwilligers reeds 6 à 10 weken van bekwaam structeurs onderricht hebben ontvangen in exerceren en het omgaan met geweer, wordt de reis naar land aanvaard, om daar bij de Nederlandse Brigade „Irene“ de opleiding te voltooien.

De voeding in de Julianakazerne voortreffelijk. Er is een ruime en driemaal per week worden films voor de troepen vertoond. De Sas gaf enige treffende staats de toeloo van vrijwilligers. Hier zijn vele Surinamers, die aldus geven, voortreffelijke vaderland zijn. Verschillende Nederlanders, grote gevaren trotserend, uit het land wisten te ontsnappen, eveneens te Stratford aangekomen sommigen zelfs over Zweden, Finland, Rusland, Siberië en Japan. Ook genoten uit Palestina, Thailand, Japan en Zuid-Amerika hebben meld.

„H.M. de Koningin“, aldus sprak, „heeft alle voor de militaire dienst schikte mannelijke Nederlanders, ten tussen 1 Januari 1904 en 1 Januari 1922 opgeroepen. Voorts worden vrijwilligers van 18 tot 45 jaar aangemen. Zij, die kostwinner zijn voor gezin of familieleden, kunnen spraak maken op kostwinnersverdiening. De soldij en verblijfskosten Engeland bedragen 3 shilling per voor een korporaal 5 shilling. Deze zoldij is hoger dan die, welke Engelse troepen ontvangen. Rekening houdende met de levensstandaard Engeland is dit een behoorlijke betaling. In Canada wordt vrijwel dezelfde soldij betaald.“

Mocht iemand in de dienst invalideit een invalideitspensioen toegekend. Komt een der manschap te overlijden, dan wordt aan het van den betrokkene een weduweneventueel wezenpensioen verleend. dienstverband eindigt 6 maanden afloop van de oorlog. Zij, die terugkeren naar de landen van zij gekomen zijn, zullen op 's Rijks ten mogen terugreizen, nadat de notastappen zullen zijn gedaan om te bevesteren dat de betrokkene weer in bewuste land wordt toegelaten. Velen die daartoe geschikt bevonden worden, bestaat gelegenheid tot opleiding voor de luchtvaart of voor de gang naar de Koninklijke Marine. Tenslotte liet spreker nog een bezonderheden volgen omtrent de Nederlandse Brigade „Irene“. De Brigade is een gemotoriseerde infanterie. De opleiding geschiedt dus in het wapen der infanterie. Het ver tussen een normale infanterie en een gemotoriseerde bestaat hoofdzak hierin, dat de troep in wordt verplaatst en dat daarbij kennings- en beschermingsorganen pantserwagens en tanks en luchtafweermiddelen op auto's is gedeeld.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende tica's de Zondag- en nachtdiensten: Otrabanda: Emma. Punda: Excelsior.

BEKENDMAKING.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt hierbij bekend dat op de hieronder vermelde dagen gelegenheid bestaat tot kosteloze inenting op de spreekkamer van den Gouvernements-geneeskundige, Werfstraat 5, Scharloo :

Donderdag, 4 December 1941, van 10 tot 11 ure v.m!

Dinsdag, 9 December 1941, van 10 tot 11 ure v.m!

Donderdag, 11 December 1941, van 10 tot 11 ure v.m.

Dinsdag, 16 December 1941, Van 10 tot 11 ure v.m

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst,

Dr. W. M. Bonne.

Donderstenen op Bonaire.

Het woord „dondersteen“ klinkt een beetje onbehoorlijk. Maar dat komt omdat wij door het veelvuldige gebruik van dat woord in figuurlijke zin, om er op minder hoffelijke wijze een kwajongen mee aan te duiden, die het je de gans-goddelijke-dag-door lastig weet te maken, de eigenlijke betekenis uit het oog verloren hebben. De werkelijke betekenis van het woord duidt op een steen, die iets met de donder uit te staan heeft.

Hier op onze eilanden zijn de donderstenen zeer bekend. Op Bonaire althans vindt men ze in vele huizen, en men hecht er een grote waarde aan. Ze worden in de landstaal ook letterlijk donderstenen genoemd: **Piedra di boz**. Ook noemt men ze wel **Piedra di hacha**, omdat ze door hun vorm op een bijltje gelijken. Hacha betekent bijltje. In Rincon spreekt men meer van **Hacha di boz** of **Hacha di strena** wat, letterlijk vertaald betekent: donderbijltje, bliksembijltje.

Ze zien er als gepolijst uit en zijn aan het breedste uiteinde scherp, juist als het ijzeren gedeelte van een bijltje. Men treft ze aan in verschillende soorten: en grootten. De meesten zijn ofwel van zwarte ofwel van groen dooraderde steen, twee steensoorten, die men op Bonaire zelf niet ziet. Altijd is het een steen van zeer harde kwaliteit. De grootte varieert tussen 3 cm. en 30 — 40 cm.

Men vindt ze vooral na een onweer.

De herkomst is en blijft een raadsel. Volgens de mensen, die ze u tonen, vallen ze bij onweer uit de lucht. Nu onweert het in deze streken maar zelden. In de regel ziet men slechts wat weerlicht heel in de verte, meestal vanuit het Zuiden van Venezuela, een enkele keer vanuit het Noorden, en dat is een teken van regen, maar jaren kunnen voorbij gaan zonder een echt onweer. Maar als het komt, dan kan het ook raak zijn. Dan kan het uren blijven hangen. Het raast met een ongekend geweld. Iedereen is bang, men heeft en zit in duizend angsten. Bij iedere harde slag bidt men luidop tot Santa Barbara, om op haar voorspraak door God van de vernielende gevolgen gespaard te mogen blijven.

Santa Barbara, Santa Barbara,
Santa Barbara bendita,
Libra nos di mal tempu,
Libra nos di tur malu.
Spaar nos Señor!

„Helige Barbara, verlos ons van het onweer, verlos ons van alle kwaad. Spaar ons Heer!“

Als alles afgelopen is en men weer vrij ademt, blij over de weergekeerde stilte van het gewone leven, gaat men donderstenen zoeken. Ze liggen vooral daar, waar de bliksem is ingeslagen, want de steen zelf wordt aansprakelijk gesteld voor de aangebrachte vernielingen. Ook tegen de bergen worden ze meer gevonden dan op de effen grond, omdat daar de bliksem tegen aan slaat, zo zegt men. Het is veel waard er een te kunnen bemachtigen, want wie er een in zijn bezit heeft, een echte, en deze in de raamkozijn of op de muur van zijn huisje legt, kan er zeker van zijn, dat de bliksem er nooit zal inslaan.

Een vuurproef.

Maar alleen een echte vrijwaart tegen verdere ongelukken, niet andere stenen, die er min of meer op gelijken. Die echtheid moet beproefd worden, en wel op een vreemde manier. Men bindt een touwtje goed strak om de steen, en legt hem zo in het vuur. Is de steen een echte „piedra di boz“ dan verbrandt het touwtje niet, alleen slechts het lusje, daar dit de steen niet raakt. De rest van het touwtje blijft onaange-tast.

Het vreemde van deze vuurproef is, dat iedere willekeurige andere steen de proef even glansrijk doorstaat. Maar in nog geen enkel Bonairiaans hoofd is het in de loop der tijden opgekomen, om hetzelfde ook eens te proberen met een vuursteen of koraalsteen. Men houdt niet van eigen experimenteren. Men neemt eenvoudig aan wat iedereen zegt en twijfelt aan niets. De proef met de dondersteen is nu eenmaal een zeker teken, en wel zo wonderbaarlijk, dat God zelf aan de steen geheel uitzonderlijke eigenschappen gaf.

Wilt ge zo iemand ervan overtuigen, dat hij zich toch wel een beetje vergist, dan gevoelt ge u als een kwaadwillig ketter, die een rotsvast geloof van een eenvoudig mens aan het wankelen tracht te brengen. Het is dan ook beter, dat men niet keer op keer een al te groot geloof met geweld tot zijn ware proporties tracht terug te brengen. Men maakt meer stuk dan heel. Ook mag men dezen eenvoudigen lieden, die in zoveel natuurverschijnselen Gods werkelijke oorzakelijkheid in zulke mate erkennen, dat het den moderneren mens beschamen moet, niet euvel duiden, dat zij geen scherp onderscheid maken tussen dat, wat fysisch verklaarbaar, en dat wat door een bijzondere inwerking Gods verklaard moet worden.

Ze komen „uit de lucht gevallen“.

De herkomst der stenen is een moeilijk punt. Er moet enig verband zijn met onweer. Sommigen zeggen dat ze zo maar uit de hemel komen vallen. Daarboven moeten ergens stenen zijn, die er uit zien als bijltjes. Bij onweer vallen ze met een geweldige kracht op de aarde, springen daar heen en weer, en vernielen huizen en bomen. Soms kan men in een muur het gat zien, waar de steen doorheen gevlogen is. Daarom ook zijn ze zo hard en hebben een scherpe kant. Als hij erg veel stuk gemaakt heeft, is die scherpe kant gekarteld en afgebrokkeld. De meesten komen met groot geweld neer, zodat men maar weinig geheel gaven aantreft. De groenen zijn het hardst. Deze zijn dan ook het minst beschadigd.

Anderen zeggen, dat het stukken van vallende sterren zijn. De lichtende sleep van een vallende ster, bestaat uit door het vuur verharde donderstenen.

De meest gehoorde verklaring echter is deze dat ze gevormd worden uit de mal nubia, de kwade stofwolken, die het onweer vaak vergezellen. De bliksem treft zulk een stofwolk, en vormt uit de kleine zanddeeltjes de donderstenen, die dan met geweld neerketsen op de grond. Dat deze zo goed als algemene opinie op een misvatting berust, behoeft maar weinig betoog. Gepolijste, bijlvormige, harde stenen worden zo maar niet uit stofdeeltjes vervaardigd.

Zeer waarschijnlijk zijn het gebruiksvoorwerpen van de oudste bewoners deze eilanden.

Waar ze dan wel vandaan komen, is niet zo eenvoudig te achterhalen. Bezien we de stenen zelf, onafhankelijk van verhalen en tradities, dan zegt ieder nuchter mens zonder enige uitzondering, dat het tot bijltjes geslepen stenen zijn, niet door de natuur bewerkt, maar vervaardigd langs artificiële weg. Ge ziet duidelijk de slijpvlakken. Een gave dondersteen is zo scherp dat het onmogelijk een rolsteen kan zijn, die door herhaalde omwentelingen deze bepaalde vorm heeft aangenomen. Rolstenen zijn afgerond aan alle kanten. Andere stenen, losgebroken uit vaste massa's, zijn hoekig en kantig en oneffen, nooit als gepolijst. Bovendien komt de steensoort der groene donderstenen op Aruba volgens ooggetuigen op Bonaire in de natuur voor. Wie weet of op een of andere verborgen plaats op Bonaire, waar men tegenwoordig niet meer komt, de groene of zwarte steensoort ook te vinden is. Altijd blijft de mogelijkheid nog open, dat men ze van elders aanvoerde.

Deze mening wordt nog versterkt door het feit, dat men bij opgravingen, in de vorige eeuw gedaan op plaatsen waar Indianen gewoond hebben, alleen maar stenen gebruiksvoorwerpen vond. Bijltjes had men zeker nodig. Hoe zou men anders het hout hebben kunnen slijpen?

Bij primitieve volken worden ook nu nog stenen bijltjes, van dezelfde vorm als die op Bonaire gevonden worden, gebruikt als hakbijl of ook wel als strijdbijl. Ze zijn dan gevat in een lange houten steel.

Hiermee kan men tevens redelijk verklaren, waarom de donderstenen vooral in de wildernis worden aangetroffen. Men vindt niet zo hier en daar een verzameling bij elkaar liggen, maar verspreid, zelfs en vooral in de meest ontoegankelijke oorden achter Rincon. Bij voorbaat liggen ze op hellingen, daar waar allicht het meest zal gevochten zijn, omdat men zich bij het naderen van een vijand altijd op de heuvels terugtrok.

Houdt men hierbij in aanmerking, dat ook in Europese landen de donderstenen, die door een volkstraditie uit de lucht heten komen te vallen, beschouwd worden als stenen gebruiksvoorwerpen der voorvaders, dan wordt het des te aannemelijker dat het hier ook zo is.

Voor de moeilijkheden, die bij deze opinie staan blijven, is een vrij redelijke oplossing te geven. Na een onweer is er vooral in deze streken heel wat zand weggespoeld, en vindt men ook nog heel wat meer andere stenen, die te voren door losse aarde bedekt waren. Agaten, piedra sababa, en vuurstenen zoekt men vooral daar, waar water gestroomd heeft. Met welke middelen die oude Indianen deze harde steensoort konden slijpen, is moeilijk te gissen. Maar primitieve volken zijn vaak in een of ander punt vaardiger dan beschaaftde mensen.

Kunnen we niet alles omtrent deze vreemde stenen oplossen, in ieder geval kunnen we het er voorlopig veilig op houden, dat ze niet zo maar uit de lucht komen gevallen, en dat ze hoogstwaarschijnlijk stenen bijltjes zijn, afkomstig van de Caquetios of Arowakken.

Instelling Handelsregister.

Bij zijn persconferentie gisteren zeide Dr. Rutgers, dat hij bij zijn onderzoek naar wie importeur waren, allereerst gevraagd had naar het Handelsregister en „dat bleek er niet te zijn“. Men had toen op andere wijze moeten uitmaken wie importeur was en wie niet. Een en ander leidde thans reeds tot het ontwerp voor de instelling van een Handelsregister in het Gebiedsdeel, waarover men niet anders dan blijde kan zijn.

Aan de „Ontwerp-landsverordening regelende de instelling van een handelsregister in Curaçao“, ontleen wij het volgende:

Er wordt een handelsregister ingesteld, waarin alle in Curaçao gevestigde Zaken in de zin dezer landsverordening worden ingeschreven.

Het handelsregister wordt gehouden: — daar waar Kamers van Koophandel en Nijverheid zijn gevestigd door de betrokken Kamer;

— in de ressorten, waar geen Kamer van Koophandel en Nijverheid zijn gevestigd is, door den betrokken Gezaghebber.

Iedere zaak wordt ingeschreven in het handelsregister gehouden door de Kamer van koophandel en Nijverheid in welker gebied zij gevestigd is dan wel in dat gehouden door den betrokken gezaghebber.

Zij die met het houden van het handelsregister buiten het ressort van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao zijn belast, zenden binnen drie maanden na de inwerkingtreding dezer landsverordening afschrift van het door hen gehouden deel van het handelsregister en vervolgens elk kwartaal afschrift van de aanvullingen en wijziging ervan aan de hiervoor genoemde Kamer. Deze Kamer zorgt, dat die delen bijgehouden te harer secretarie aanwezig zijn.

In deze landsverordening wordt verstaan onder „Zaak“ elke onderneming waaraan enig bedrijf, door wien ook wordt uitgeoefend.

Vennootschappen onder firma en commandite worden gelijk naamloze vennootschappen en coöperatieve verenigingen steeds geacht een zaak in de zin dezer landsverordening te drijven.

Zaken in de zin dezer landsverordening zijn niet ondernemingen toebehorende aan:

1. publiekrechtelijke lichamen;
2. minderjarige, die geen handlicting hebben bekomen;
3. straatventers die niet tevens een winkel houden, en andere door den Gouverneur bij besluit aan te wijzen soorten van kleine handelslieden;
4. ambachtslieden, die niet meer personen in hun dienst hebben, dan voor elk bedrijf door den Gouverneur bij besluit zal worden bepaald, rekening houdende met de aard en de plaats van vestiging der onderneming en die in hoofdzaak verkopen, hetgeen in hunne onderneming voortgebracht of bewerkt;
5. land- en tuinbouwers, alsmede vissers, die in hoofdzaak verkopen, hetgeen in hunne onderneming is voortgebracht of gevangen.

Tot het doen van de voorgeschreven opgaven voor de inschrijving in het handelsregister is gehouden de persoon die eigenaar der zaak is. Behoort de zaak aan meer dan een eigenaar dan zijn allen tot het doen van de opgaven gehouden. Wordt de zaak namens den eigenaar door een ander gedreven, dan zijn beiden tot het doen van de opgaven gehouden.

Behoort de zaak aan een naamloze vennootschap, een wederkerige verzekerings- of waarborgmaatschappij, een coöperatieve of een andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of een stichting met meer dan een bestuurder dan zijn alle bestuurders tot het doen van de opgaven gehouden.

Zijn twee of meer personen gehouden tot het doen van een zelfde opgave (voor: dezelfde zaak) dan is, zodra een hunner zijn verplichting heeft vervuld, die van den ander of van de anderen opgeheven.

De opgave van de vestiging ener zaak geschiedt uiterlijk een week daarna. Bij de opgave wordt het tijdstip van vestiging vermeld. Een zaak wordt gevestigd, wanneer het bedrijf ten aanzien van het publiek aanvangt.

De andere voorgeschreven opgaven geschieden uiterlijk een week nadat het op te geven feit geschied is.

Was de zaak reeds gevestigd bij het inwerkingtreden dezer landsverordening, dan geschiedt de opgave der vestiging, alsmede de andere voorgeschreven opgaven binnen twee maanden na dat tijdstip.

Verder wordt de wijze van opgave voor de verschillende zaken aangegeven en de strafbepalingen bij nalatig en onjuiste aangifte.

Ook de verschuldigde bedragen bij inschrijving en ieder jaar daarna worden opgegeven. Deze bedragen lopen van f 5.— tot f 500.— betrekking hebbende op zaken met een kapitaal van f 500.— tot f 5.000.000.

VANAF.

„Vanaf“ is meer dan schennis van de wet.

Door taalgeleerden ingezet. Moedwillige verkrachting mag het heten

Van taalgevoel en taalgeweten. Nicolaas Beets.

EIST



Shell Retinax Great

Voor Chassis-Smering

1752



SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaoose Voetbalbond“

WEDSTRIJD UITSLAGEN
Van Zondag 30 Nov. 1941.

Groot Kwartier — Independiente	1—0.
Transvaal 1 — Hollandia 1	1—1.
S.U.B.T. 1 — Hollandia 1	3—1.

WEDSTRIJD PROGRAMMA
MUNDO NOBO

Zondag 7 Dec. 1941: A-Klasse	Transvaal 1 — S.U.B.T. 1 (Ankoné)
Zondag 7 Dec. 1941: B-Klasse	Volharding 2 — D.T.S. (B. L. Dijk)
Zondag 14 Dec. 1941: A-Klasse	Jong Holland 1 — Scherpenheuvel (Oehlers)
Zondag 14 Dec. 1941: B-Klasse	Hercules 2 — Jong Curaçao 2 (H. Rog)
Zondag 21 Dec. 1941: A-Klasse	K.S.L.I. 1 — Volharding 1 (Visser)
Zondag 21 Dec. 1941: B-Klasse	S.U.B.T. 2 — Jong Curaçao 2 (Rosberg)
Zondag 28 Dec. 1941: A-Klasse	Jong Curaçao 1 — Hercules 1 (Ankoné)
Zondag 28 Dec. 1941: B-Klasse	S.U.B.T. 2 — D.T.S. (Willems)

RIO CANARIO.

Zondag 7 Dec. 1941: A-Klasse	K.S.L.I. 1 — Hercules 1 (Oehlers)
------------------------------	-----------------------------------

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 7 Dec. 1941: Juniores	Jong Curaçao — Scherpenheuvel (H. Rog)
Zondag 7 Dec. 1941: C-Klasse	Scherpenheuvel 3 — Jong Curaçao (Ercol)
Zondag 14 Dec. 1941: Juniores	Scherpenheuvel — Jong Holland (Ercol)
Zondag 21 Dec. 1941: A-Klasse	Scherpenheuvel 1 — Hercules 1 (J. Pengel)

KAMP SUFFISANT.

Zondag 21 Dec. 1941: B-Klasse	K.S.L.I. 2 — Jong Holland 2 (H. Rog)
Zondag 28 Dec. 1941: B-Klasse	K.S.L.I. 2 — Volharding 2 (Ercol)

De A-Klasse wedstrijden beginnen om 16.15 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.15 uur precies.

De Juniores wedstrijden beginnen om 10 uur
DUUR van de A-Klasse, Res.A-Klasse, B-Klasse en C-Klasse wedstrijden 2 maal 45 minuten.

DUUR van de juniores wedstrijden 2 maal 30 minuten.

AAN ALLE B-KLASSE SCHEIDSRECHTERS.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis heeft het Bestuur besloten alle B- en C-klasse wedstrijden, die aan de A-klasse wedstrijden voorafgaan, precies om 16.— uur te stoppen.

De heren scheidsrechters worden verzocht hieraan streng de hand te houden.

De verenigingen worden er aan herinnerd de elftalopgaven over de maand December tijdig in te sturen.

HET BESTUUR

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO“.

Dagschotels: Heden: Erwtensoeper met klui. Morgen: Geb. vis, geb. aard., spiercibonon.

Agenda:

Wo. 3 Dec. 16.30 — 18.00 Loting van volnummers voor 2e voorstelling van de Revue.

Wo. 3 Dec. 19.30 uur Comp. bilj. Hoofdkl.

Do. 4 Dec. 16.30 — 18.00 Plaatsbespreking voor de 2e voorstelling van de Revue.

Do. 4 Dec. 19.30 Comp. bilj. „C“ kl. Za. 6 Dec. 20.30 Revue „De Koningin der Aarde“.

Di. 9 Dec. 19.30 Comp. „B“ kl.

Wachtdiensten: Wo. 3 Dec. 1941! Telegram Afdeling: Hr. Nukoop, tel. 675, Negropont 75 A.

Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel kamer 57.

Scheepvaart Afd.: Hr. Zee, tel. 690, Emmalaan 1.

Sportclub „Asiento“: De inschrijving voor de tweedaagse wandelmars van de C.A.B. van 13 en 14 December as, sluit Vrijdag 5 December as.

De mars gaat Zaterdags naar New Port, waar eventueel overnacht kan worden, terwijl de terugtocht de daarop volgende dag plaats vindt. Het overnachten te New Port is niet ver-

plicht en de gelegenheid is open om Zaterdags na afloop terug te gaan. Van verschillende leden mocht reeds instemming ontvangen worden en het is waarschijnlijk dat tot met een ploeg zal uitkomen. Wij verzoeken onze wandelaars wens mee te lopen zich op te bij een der volgende heren: Lambij en Stok.

Biljartclub „Asiento“: De avond van de Hoofdklasse van december as, is door omstandigheden verzet naar 8 December, Maandag.

FILM

„Strike up the Band“ (We zullen tijdens het weekend draaien beide jonge sterren Mickey Rooney en Judy Garland. Ook Paul Whiteman, beroemde orkestleider, met zijn zinnen spelen o.a. „When Day is over“, „Mij wonderful one“. De denis speelt zich af aan een kaaanse universiteitsschool, waar key Rooney de leider is van een lijk weer zijn meisje. Mickey heeft grootse dromen, die gemaakt worden door zijn moeder en worden door zijn moeder en vader bederven en brengt Mickey's het evenwicht. Ook het orkest in moeilijkheden. Maar alles recht, zij het dan ook met een goede moeilijkheden.

Schrijven zonder moeheid.



De eene brief na de andere van 's morgens tot 's avonds. Mijn gestel zou er aan bezwijken, als ik geen goed voedsel zou krijgen. „Toddy“, „Toddy“ ben ik tot op heden nog altijd fit. „Toddy“ neem ik 3 maal per dag. „Toddy“ bevat bestanddelen inovervloed welke de noodige kracht geven, de hersenen en de zenuwen stalen en het organisme versterkt.

Toddy

Voedt en versterkt

Toddy bevat
Vitaminen zooals
Proteïnen, IJzer,
Calcium en Organische Phosphor.